

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 132/21

Møtedato: 25.11.2021

Dato: 26.10.2021

Arkivsaknr: 2021/779

Studiekvalitetsmelding for UiB - 2020

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- UU-sak:57/21 [Kvalitetsmelding 2020](#)

Saken gjelder:

Styret skal, i henhold til kvalitetssystemet, hvert år behandle institusjonens samlede studiekvalitetsmelding. Vedlagte melding er for 2020. Den bygger på fakultetenes studiekvalitetsmeldinger. Disse har stor bredde i måloppnåelse og utfordringer, og danner dermed et godt grunnlag for det enkelte fakultets prioritering av tiltak og satsinger i perioden. Utdanningsutvalget behandlet studiekvalitetsmeldingen for 2020 i møte 29. oktober. Innspillene som kom i møtet, er innarbeidet i vedlagte versjon.

Forslag til vedtak:

Universitetsstyret tar Studiekvalitetsmeldingen for 2020 til orientering.

Robert Rastad
Universitetsdirektør

26.10.2021/Ingjald Randolph Selland/Christen Soleim (avd.dir.)

Vedlegg :

1. Saksframstilling
2. Studiekvalitetsmeldingen for 2020

Saksframstilling

Styre:
Universitetsstyret

Styresak:
132/21

Møtedato:
25.11.2021

Arkivsaksnr:
2021/779

Studiekvalitetsmelding for UiB - 2020

Bakgrunn

Handlingsplan for kvalitet i utdanning (2017-2022) er retningsgivende for kvalitetsarbeidet ved UiB, og setter premisser for en stor del av aktivitetene knyttet til kvalitetsarbeid som er satt i gang de senere årene.

Studiekvalitetsmeldingen for 2020 dokumenterer at det blir lagt ned en betydelig innsats på alle nivå for å styrke studiekvaliteten ved UiB. Mengden av aktiviteter og variasjoner i disse, tyder på at arbeid med studiekvalitet og gjennomføring i studiene er tema som står høyt på agendaen ved fakultetene og instituttene.

Studiekvalitetsarbeidet i 2020

Arbeidet i 2020 har vært sentrert rundt følgende hovedområder: Større volum på studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer og styrking av andelen som gjennomfører på normert tid på bachelornivå. Dette arbeidet har i noen grad blitt preget av pandemien som har gjort fysisk tilstedeværelse krevende. Mye undervisning og kontakt har blitt digital. Samtidig melder fakultetene om at det har vært svært godt «frammøte» av studenter på teams og zoom.

I tillegg har det vært arbeidet med å implementere alle elementene i et nytt system for kvalitetsarbeid. Sistnevnte utgjør rammeverket som skal bidra til å støtte opp under det kvalitets- og utviklingsarbeidet som utføres i fagmiljøene.

Flere av tiltakene som er satt i gang vil kunne ha en positiv effekt for både gjennomføring på normert tid, og for større volum på studentaktive og varierte undervisningsformer. For eksempel forventes det at økt studentaktiv læring, vil bidra til å styrke den faglig-sosiale integreringen i fagmiljøet, noe som igjen vil bidra til styrket gjennomføring i studiene.

Studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

Økt volum når det gjelder *varierte og studentaktive undervisnings- og vurderingsformer* har en betydelig plass i *Handlingsplan for kvalitet i utdanning*. Aktiviteter knyttet til dette involverer store deler av UiB: Undervisere, ledere på alle nivåer, universitetspedagoger, Læringslaben, Eiendomsavdelingen mv.

Det har i tillegg vært oppmerksomhet på strukturer som underbygger studentaktive undervisningsformer, herunder nytt kvalitetssystem som forutsetter årlige og sykliske prosesser der kvaliteten i emner og studieprogrammer vurderes. Et godt samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter, og vurderingsformer er viktige i disse vurderingene.

Etablering av meritteringsordninger for undervisere/undervisermiljø er et av virkemidlene som bidrar til økt oppmerksomhet på undervisningskvalitet, ikke bare for dem som mottar statusen, men også for miljøet rundt. Vilkår for å få tildelt denne statusen er at underviseren har arbeidet med undervisningskvalitet over tid, og at vedkommende kan dokumentere en forskende tilnærming til egen undervisning. Samtlige av fakultetene har i løpet av 2020 lyst ut, og nesten alle har tildelt, en eller flere undervisere status som «merittert(e) underviser(e)». Ved *Det medisinske fakultet* er det hele 6 undervisere som har fått denne statusen i 2021.

Videre har fakultetene etablert fakultetsvise læringsdesigngrupper som særlig skal bistå fagmiljøer ved fakultetet i å videreutvikle pedagogisk tilrettelegging og heving av undervisningskvalitet. Fakultetene jobber bredt med å etablere strukturer som skal stimulere og støtte utviklingsarbeidet, men flere fakultet melder også om utfordringer knyttet til læringsdesignsteamenes mandat, rolle og funksjon.

Det er stor søkeaktivitet ved UiB til ekstern finansiering av tiltak som skal heve utdanningskvaliteten, som utlysninger fra DIKU om SFU-status (Senter for fremragende utdanning) og *Program for studentaktiv læring*. UiB har hatt svært gode resultater fra de siste års søknader, og i 2019 ble iEarth Centre for integrated earth system science education tildelt SFU-status. I tillegg nådde to miljøer ved UiB opp i konkurransen om midler fra Program for studentaktiv læring i 2019. I 2020 gikk hele 6 av de 14 prosjektene som ble tildelt prosjektmidler fra Program for studentaktiv læring, til UiB. Hvert av disse prosjektene fikk rundt kr. 5.mill fordelt over 3 år.

Studentaktive læringsformer trenger en egnet infrastruktur. 110 undervisningsrom ble våren 2020 omdefinert til fleksible læringsarealer. Rommene ble innredet og fotografert med tre forskjellige pedagogiske oppsett «Grupper, Forelesning, Plenum», og plakater med bilder av oppsettene hengt opp i rommene og lagt ut i rombestillingssystemet. Dette skal bidra til at undervisere og studenter raskt og enkelt skal kunne ominnrede til det oppsettet som best passer for sine læringsaktiviteter.

Som følge av smittevernregler, ble antall studenter i undervisningsrom sterkt redusert. 118 undervisningsrom fikk derfor installert den tekniske løsningen *videonotat* som gjør det mulig med hybrid undervisning. Det betyr at noen studenter er fysisk til stede og andre deltar digitalt.

Oppgraderinger som Eiendoms -og IT avdelingene har gjort i mange undervisningsrom i 2020 har fulgt retningslinjene for *Fleksible læringsarealer*. Dette for at studentene under pandemien skal kunne følge undervisning fra sitt hjemsted/bopel.

Arbeidet med utvikling av det fysiske læringsmiljøet er gjort i henhold til anbefalingene fra rapporten *Fysiske læringsarealer for fremtiden (2018)*. UiB har i tillegg fått helt nye læringsarealer spesielt tilrettelagt for studentaktive læringsformer, for eksempel Alrek helseklynge. I tillegg pågår det en ombygging av Ulrike Pihls hus som vil være spesielt tilrettelagt for studentaktive læringsformer.

Økt gjennomføring på bachelornivå

Kunnskapsdepartementet har i de årlige dialogmøtene vært opptatt av at det er for lav *gjennomføring i bachelorstudiene*, og har de siste årene vært spesielt opptatt av gjennomføring på normert tid.

I sist studiekvalitetsmelding ble det orientert om fakultetsovergripende og fakultetsvise initiativ som ble satt i gang i 2019, der hensikten var å styrke gjennomføringen. Mentorprosjektet, et eget gjennomføringsprosjekt og utarbeidingen av et kompetanseutviklingsprogram for studiekonsulenter (KUSK) var eksempler på fakultetsovergripende tiltak. På fakultetsnivå var det satt i gang kartleggingsarbeid for å finne årsaker, både gjennom spørreundersøkelser, referansegrupper, tidlig individuell oppfølging av studenter som sakter akterut når det gjelder innleveringer og eksamensavvikling, styrket oppmerksomhet på arbeidsrelevans i utdanningene, samt faglig-sosiale tiltak som fagkafeer, gruppebaserte undervisningstiltak mv.

I tilbakemeldingen fra Kunnskapsdepartementet (KD) fra *etatstyringsmøtet for 2021*, skriver departementet: «UiB har styrket utdanningskvalitet som ett av sine utviklingsmål og jobber godt med dette. Samtidig er UiB bevisst utfordringene, og Kunnskapsdepartementet ser at UiB tar tak i utfordringene, blant annet gjennomføringsgraden på bachelorutdanningene som har hatt en positiv trend de seneste årene.»

Tabell 6 gir en oversikt over gjennomsnittlig studiepoengproduksjon for førsteårsstudenter på bachelornivå, og denne viser en positiv trend i studiepoengproduksjonen for kullene som startet i perioden 2016 til 2020. Samlet har økningen vært på 5,2 studiepoeng. Samtlige av fakultetene har hatt en økning. Økningen har vært størst på Fakultet for kunst, musikk og design, og på Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Tabellen er basert på offisielle tall fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). Tabellen er begrenset til kun førsteårs-studenter på treårige bachelorprogram.

Tabell 6. Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per student første år, per årskull

Fakultet/studieprogram	2016	2017	2018	2019	2020
Det humanistiske fakultet	34,4	36,6	33,7	36,4	37,6
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	41,2	38,4	41,1	42,4	44,8
Det medisinske fakultet	48,6	48,2	48,3	52,0	52,1
Det psykologiske fakultet	46,4	43,0	44,9	47,5	51,1
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	40,6	43,0	43,3	45,5	48,2
Fakultet for kunst, musikk og design	37,5	51,3	53,2	54,9	55,9
Totalt	40,0	40,7	40,9	43,1	45,2

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Studiekvalitetsmeldingen viser at det jobbes mye og godt på alle nivå i organisasjonen med kvaliteten i studieprogrammene. Det er satt i gang mange målrettede tiltak for å styrke utdanningskvaliteten og gjennomføringen de siste årene, og arbeidet vil fortsette framover.

Det har vært arbeidet systematisk over tid for å øke gjennomføringen i bachelorprogrammene, og det er positivt at departementet har merket seg arbeidet som er gjort: «Det ser ut til at de tiltakene som UiB har gjennomført for å øke gjennomstrømmingen på bachelorutdanningene har hatt en effekt.»

Kvalitetssystemet ble tatt i bruk for tre år siden. Tilbakemeldingene så langt har vært overveiende positive, men det må fortsatt jobbes for at alle ansatte ved UiB som arbeider med utdanning, kjenner systemet godt og opplever det som et nyttig verktøy for å utvikle kvaliteten i studieprogram og emner. Særlig er ordningen med læringsdesignsteam krevende for noen av fakultetene. Det må arbeides mer med hvordan ordningen kan støtte

fakultetenes utviklingsarbeid. I tillegg er det avgjørende at IT -systemet for dokumentasjon av kvalitetsarbeidet får et løft både med hensyn til funksjonalitet og synlighet. NOKUT skal evaluere UiBs kvalitetssystem for utdanning våren 2022, og det er viktig at dette er godt i gang før den tid.

26.10.2021/Ingjald Randolph Selland/ Christen Soleim (avd.dir.)

Universitetet i Bergen

Studiekvalitetsmelding for 2020

Innhold:

1. Ambisjoner for arbeidet med utdanningskvalitet
2. Oppbygging av kvalitetssystem for utdanning
3. Gjennomføring på normert tid
 - a. Utvikling- gjennomføring på bachelornivå
 - b. Indikasjoner på endringer?
 - c. Gjennomføring på masternivå
 - d. Fellestiltak for økt gjennomføring
 - e. Fakultetsvise tiltak for økt gjennomføring
4. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2020- og prioriteringer for 2021
 - a. Oppfølging av *Handlingsplan for Kvalitet i utdanning*
 - b. Økt volum på varierte og studentaktive undervisnings- og vurderingsformer
 - c. Tilrettelegging av lokaler til varierte og studentaktive undervisningsformer
 - d. Støttesystem for kvalitetsarbeid
 - e. Arbeidslivsrelevans og praksis
 - f. Utvikling, innreisende og utreisende studenter
5. Insentivmidler og ekstern finansiering
6. Planer for programrevisjoner- status ekstern fagfelleevaluering
7. Planer om oppretting og nedlegging av studieprogram, fra høsten 2021
8. Planer om oppretting og nedlegging av studieprogram, fra høsten 2022
9. Oppsummering - satsinger for 2020/2021

1. Ambisjoner for arbeidet med utdanningskvalitet

Handlingsplan for kvalitet i utdanning (2017-2022) angir UiBs planer og ambisjoner for arbeidet med utdanningskvalitet. Her heter det at UiB skal, gjennom et bredt spekter av studieprogrammer, utdanne kandidater som er rustet for å bidra til et samfunn basert på kunnskap, kompetanse og demokratiske verdier.

Utdanningene er grunnsteinen i UiBs visjon *Kunnskap som former samfunnet*. Kvalitetsarbeidet skal bidra til et systematisk og målrettet arbeid med utdanningskvalitet, til beste for studenter, universitetet og samfunnet rundt oss:

- Gjennom å ta utdanninger av høy kvalitet utvikler våre kandidater kunnskaper, ferdigheter og personlige egenskaper.
- Gjennom å utvikle utdanninger av høy kvalitet bygger vi universitetssamfunnets faglige selvforståelse og integritet.
- Gjennom å tilby utdanninger av høy kvalitet bidrar UiB til å fylle samfunnets behov for kvalifisert arbeidskraft, og for kritiske, reflekterte samfunnsborgere.

Handlingsplanen er basert på tre hovedprinsipper: Studenten i sentrum, kultur for kvalitet og et åpent universitet.

2. Oppbygging av kvalitetssystem for utdanning

En årlig studiekvalitetsmelding er en del av UiBs nye kvalitetssystem for utdanning som ble vedtatt i universitetsstyret 2018. Studiekvalitetsmeldingen for 2020 er den tredje i rekken. Studiekvalitetsmeldingen er basert på samlede vurderinger av studiekvaliteten. Vurderinger og informasjonsflyt har startet på emnenivå av emneansvarlige, og deretter er det gjort vurderinger på program- og instituttnivå. Fakultetene har på grunnlag av disse gjennomført dialogmøter med instituttene og utformet en samlet egenvurdering/studiekvalitetsmelding på fakultetsnivå. Krav til innhold i fakultetenes meldinger går fram av kapittel 3.1 i systembeskrivelsen av UiBs kvalitetssystem for utdanning.

Den samlede studiekvalitetsmeldingen bygger på informasjon fra fakultetenes egenvurderinger og fra dialogmøter mellom universitetsledelse og fakultetsledelse.

Ansvaret for kvalitetsarbeidet følger den faglige linjen fra emneansvarlig til instituttleder, dekan og rektor. Kvalitetsarbeidet har en sentral plass i all faglig aktivitet, og det systematiske kvalitetsarbeidet skal sikre at studiekvaliteten utvikles i samsvar med strategiske mål slik disse er formulert blant annet i handlingsplanen for kvalitet i utdanning. Kvalitetsmeldingen presenterer det samlede kvalitetsarbeidet ved universitetet for styret.

Fakultetene melder at strukturene og implementeringen av det nye systemet i all hovedsak er i rute fra og med 2020.

3. Gjennomføring på normert tid

a. Utvikling- gjennomføring på bachelornivå

Lav gjennomføringsgrad på bachelornivået har gjennom flere år vært et viktig tema i dialogmøtene med Kunnskapsdepartementet (KD), og spesielt gjennomføring på *normert tid* har vært i fokus. Det er derfor gledelig at dette nå har snudd og KD skriver i sin siste tilbakemelding til universitetet (datert 25.6.21) at «... Kunnskapsdepartementet (KD) ser at UiB tar tak i utfordringene, blant annet gjennomføringsgraden på bachelorutdanningene som har hatt en

positiv trend de seneste årene.» og videre; «Departementet er spesielt fornøyd med den positive trenden i gjennomføringsgraden på bachelorutdanningene.»

Nedenfor ser vi nærmere på utviklingen av indikatorer som bidrar til å belyse gjennomføring i studiene; kandidatproduksjon, studiepoengproduksjon og gjennomføring på normert tid. Alle tabellene er basert på tall fra FS. I siste del av kapittel 3 blir tiltakene som er iverksatt for å styrke gjennomføring på normert tid, nærmere omtalt.

Tabell 1 viser utviklingen i den samlede kandidatproduksjonen på alle utdanningsnivåene ved UiB de siste fem årene. Den betydelige økningen fra 2018 til 2019 på nesten 8 prosent, kan forklares med økningen ved påbyggingsstudiet i praktisk pedagogikk (PPU) ved Det psykologiske fakultet. Kullet som gikk ut i 2019 var det siste som kunne få opptak uten mastergrad, noe som førte til at antallet søkere og studenter var uvanlig høyt. Dette får en tilsvarende tilbakegang for 2020, der kandidatproduksjonen går markant tilbake for dette fakultetet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) var både i 2019 og 2020 det fakultetet som utdannet flest kandidater, og ikke minst på bachelorutdanningene er økningen kraftig.

Om en ser på økningen totalt for UiB i denne femårs perioden, ser en at økningen er på 22%, en del av denne økningen skyldes også at Kunst- og designhøgskolen ble innlemmet i universitetet fra 2017.

Tabell 1: Kandidatproduksjon per fakultet, fordelt på år. Alle studienivå

Fakultet	2016	2017	2018	2019	2020
Det humanistiske fakultet	468	395	437	410	471
Det juridiske fakultet	332	363	352	381	369
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	546	594	616	618	618
Det medisinske fakultet	322	281	343	336	355
Det psykologiske fakultet	345	402	440	569	380
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	558	703	591	716	784
6Fakultet for kunst, musikk og design		169	201	183	167
UiB totalt	2571	2907	2980	3213	3144

Tabell 2 i tråd med stigende studenttall, ser vi også at studiepoengproduksjonen går opp med drøyt 2 prosent fra 2018 til 2019 og 8,3 prosent fra 2019 til 2020. I årene fra 2016 til 2020 har antallet studenter ved UiB steget med ca. 11 prosent. Økningen fordeler seg i hovedsak likt på bachelor- og masterutdanninger (både toårige og integrerte). Det er dermed et godt tegn at studiepoengproduksjonen i samme periode har gått opp med nesten 15 prosent.

Tabell 2: Studiepoengproduksjon, årsekvivalenter

Fakultet	2016	2017	2018	2019	2020
Examen philosophicum	325	350	387	404	413
Det humanistiske fakultet	2104	1959	2136	2139	2335
Det juridiske fakultet	1655	1730	1766	1831	1922

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1936	2019	2026	2059	2307
Det medisinske fakultet	1610	1664	1677	1611	1691
Det psykologiske fakultet	1404	1531	1673	1715	1857
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	2004	2214	2221	2403	2668
Fakultet for kunst, musikk og design		530	520	523	541
Totalt	11038	11996	12405	12686	13734

Tabell 3 viser andel kandidater som har gjennomført på normert tid, og tabell 4 viser andel kandidater på bachelornivå som var ferdig på normert tid i samme periode, fordelt på fakultetene. UiB har lenge slitt med lav gjennomføring i bachelorutdanningene, men vi ser i 2020 en markant økning. Noe av bakteppet for dette er den ekstraordinære korona-situasjonen våren 2020, hvor overgangen til digital undervisning og andre vurderingsformer enn skoleeksamen ble den nye normalen. Frykten for at dette skulle føre til at studenter ikke gjennomførte studiene, har foreløpig vist seg å ikke stemme.

Vi ser en markert nedgang i gjennomføring på normert tid på master fra 2019-2020. I 2019 lå tallet imidlertid svært høyt, og gjennomføring på normert tid på master var i 2020 er nå omtrent på det samme nivået som i et normalår

Tabell 3: Prosentandel gjennomført på normert tid

Gjennomføring på normert tid	2016	2017	2018	2019	2020
Bachelorprogram	34,6	36,3	34,4	36,7	39,8
Masterprogram	52,8	54,4	53,7	60,1	53,5
Integrerte masterprogram	44,8	41,1	42,1	44,8	42,9

Tabell 4 viser at det er en positiv utvikling for samtlige fakultet bortsett fra HF, der det er en nedgang. Dette gjelder de som fullfører en bachelorgrad på normert tid, 3 år. Vi ser også at andelen som fullfører ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet (MN), stiger kraftig etter noen år med synkende tendens

Tabell 4: Prosentandel kandidater ferdig innenfor normert tid, bachelornivå

Fakultet	Årstall (kull)								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Det humanistiske fakultet	34,1	29,3	26,1	26,6	28,1	27,1	27,3	29,1	25,4
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	36,5	31,3	38,8	34,6	34,1	35,7	33,1	35,8	37,2
Det medisinske fakultet	45,8	47,8	53,7	50,0	53,8	59,3	62,5	56,7	57,1
Det psykologiske fakultet	45,0	43,7	42,9	47,0	50,6	49,1	54,0	54,7	54,4
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	40,9	40,0	43,1	37,5	39,9	34,7	39,0	46,1	46,9

Fakultet for kunst, musikk og design						26,7 ¹	40,0	70,8	75,5
Totalt	37,8	34,9	36,9	34,8	36,7	34,6	36,9	41,3	41,0

Samlet har det vært en bedring i tallene for gjennomføring på normert tid på bachelornivået for alle fakultetene de siste par årene. Det er imidlertid store variasjoner mellom fakultetene både når det gjelder tall for gjennomføring generelt og for gjennomføring på normert tid.

Tabell 5 sammenlikner utviklingen for kull som startet 2016 (høst) og 2017 (høst) innenfor normert tid (6 semester), og ett-to semester utover normert tid (7. og 8. semester). Når vi legger til ett eller to semestre, øker andelen som har gjennomført. Vi ser også en bedring fra 2016-kullet til 2017-kullet. Samlet for UiB øker gjennomføringsandelen med ca. 10 prosentpoeng. Vi ser også at det er ved allmennfakultetene at gjennomføringsgraden er lavest. Dette kan indikere at studentene på allmennfakultetene i større grad reorienterer seg i løpet av studiet, og at de derfor bruker lengre tid på å fullføre graden.

Tabell 5: Gjennomføring på bachelornivå på normert tid, normert tid + 1 semester og normert tid + 2 semester. Fordelt på fakultet

Fakultet	2016-kullet		
	Normert	+1 sem	+2 sem
Det humanistiske fakultet	27,3	30,3	34,9
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	33,1	40,9	47,6
Det medisinske fakultet	62,5	65,9	68,2
Det psykologiske fakultet	54,0	54,8	58,1
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	39,0	44,0	50,2
Fakultet for kunst, musikk og design ²	40,0	40,0	40,0
Totalt	36,9	41,5	47,0

Fakultet	2017-kullet		
	Normert	+1 sem	+2 sem
Det humanistiske fakultet	29,1	35,6	39,8
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	35,8	42,7	49,6
Det medisinske fakultet	56,7	56,7	61,2
Det psykologiske fakultet	54,7	55,6	60,9
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	46,1	49,5	54,4
Fakultet for kunst, musikk og design	70,8	70,8	74,0
Totalt	41,3	45,8	50,8

b. Indikasjoner på endringer?

¹ For 2015 og 2016 gjelder dette kun musikkvitenskap. Fakultetet KMD ble opprettet 2017.

Vi ser en betraktelig bedring i antall studiepoeng som førsteårsstudentene på bachelorstudiene i snitt avlegger det første året. En økning på mer enn to studiepoeng på et år er en betydelig endring.

Tabell 6. Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per student første år, per årskull

Fakultet/studieprogram	2016	2017	2018	2019	2020
Det humanistiske fakultet	34,4	36,6	33,7	36,4	37,6
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	41,2	38,4	41,1	42,4	44,8
Det medisinske fakultet	48,6	48,2	48,3	52,0	52,1
Det psykologiske fakultet	46,4	43,0	44,9	47,5	51,1
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	40,6	43,0	43,3	45,5	48,2
Fakultet for kunst, musikk og design	37,5	51,3	53,2	54,9	55,9
Totalt	40,0	40,7	40,9	43,1	45,2

c. Gjennomføring på masternivå

Tabell 7 viser at studiepoengproduksjonen svinger i denne perioden. Etter en positiv trend fram til 2019, ser vi at de to siste årene viser en økende tilbakegang. Det er grunn til å se dette i sammenheng med koronapandemien som førte til en total omveltning av all undervisning og veiledning ved universitetet i mars 2020. Vi ser at av de som skulle være ferdige våren 2020 er det bare 55,1 % som fullfører. Dette øker til 70,7% ved ett semester ekstra, altså høsten 2020.

Tabell 7: Prosentandel kandidater ferdig innenfor normert tid, masternivå

Fakultet	Årstall (kull)								
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Det humanistiske fakultet	44,4	45,7	42,6	31,6	32,5	30,3	34,5	32,9	30,8
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	68,5	65,6	64,3	70,9	69,1	63,4	74,1	62,4	42,6
Det medisinske fakultet	46,3	48,5	46,4	44,6	47,7	42,5	58,1	65,2	55,1
Det psykologiske fakultet	69,6	79,3	67,9	74,6	61,6	72,9	65,8	65,1	45,5
Det juridiske fakultet				60,0	76,7	66,7	66,7	53,3	40,0
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	53,2	48,1	50,0	43,9	51,1	49,8	50,2	48,3	39,9
Fakultet for kunst, musikk og design	33,3	36,4	60,0	62,5	66,7	83,3	80,0	76,3	75,0
Totalt	57,2	54,7	55,0	52,8	54,4	53,8	60,0	55,1	43,6

d. Fellestiltak for økt gjennomføring

I 2019 ble det satt i gang tre sentrale prosjekter som har som mål å øke gjennomføringen på normert tid. Det ene er et gjennomføringsprosjekt som er organisert med en styringsgruppe som ledes av viserektor for utdanning. Det andre prosjektet er et opplæringsprosjekt for studiekonsulenter ledet av en styringsgruppe, og eid av avdelingsdirektør ved Studieavdelingen. Det tredje er mentorprosjektet som er finansiert av Helsedirektoratet, og som er et samarbeidsprosjekt mellom UiB og Sammen. Dette prosjektet er organisert fakultetsvis, og blir nærmere omtalt i 3e.

Gjennomføringsprosjektet. I 2020 har styringsgruppen for gjennomføringsprosjektet gjennomgått aktuelle analyser og data for å kartlegge årsaker til at studentene fullfører eventuelt ikke fullfører studiene. Den største andelen av studenter som ikke fullfører, slutter i løpet av det første studieåret. Styringsgruppen gjennomførte en todelt undersøkelse blant første års studenter for å kartlegge årsaker til frafall i denne gruppen. Undersøkelsen viste noe sammenheng mellom lav grad av sosial- og/eller faglig integrering i studiet/studiemiljøet og ønske om å slutte på studiet. Imidlertid gjorde koronasmitte og nedstenging høsten 2020 det vanskelig å sikre valide resultater fra undersøkelsen. Videre framdrift av prosjektet vil bli drøftet i styringsgruppen med ny faglig ledelse. Nyere gjennomføringstall viser en positiv utvikling de siste årene. Dette er rimelig å se i sammenheng med de mange ulike satsningene som har vært for å styrke gjennomføring på normert tid de senere årene, både på sentralt nivå og på fakultetsnivå.

Prosjektet *Kompetanseutviklingsprogram for studiekonsulenter (KUSK)* hadde oppstart i 2019 og har en overordnet målsetting om å bidra til økt gjennomføring på normert tid for studenter ved UiB. Programmet er i hovedsak rettet mot dem som har direkte kontakt med studenter, og skal bidra til god rolleforståelse slik at studiekonsulenter bedre skal kunne bidra til å støtte studentene i gjennomføringen av studiene. Under utviklingen av programmet har arbeidsgruppen gjennomført referanseintervjuer med studiekonsulenter, studiesjefer og studenter. Programmet har blitt testet og kvalitetssjekket av studiekonsulenter og rådgivere ved UiB. Programmet gir nå grunnleggende opplæring av nye studiekonsulenter i fire moduler: systemer, veiledning, studieadministrative prosesser og forvaltning. Modulene består av kurs og informasjon i Mitt UiB, samlinger og seminarer, og en studieadministrativ mentorordning.

e. Fakultetsvise tiltak for økt gjennomføring

Mentorordninger

Den største delen av frafallet skjer i løpet av det første studieåret. Tiltak for å fremme gjennomføring det første året er derfor særlig viktig. Flere fakulteter har etablert ordninger med studentmottak rundt studiestartgrupper. Flere har også ordninger med studenter som undervisningsassistenter/gruppeledere for en tettere oppfølging av studentene.

I 2018 søkte UiB og Sammen om tilskudd fra Helsedirektoratet til Prosjektet *UiB Mentor*. Prosjektet fikk tilskudd, først til et prøveprosjekt og deretter fra 2019 til et treårig prosjekt frem til 2022. Det overordnede målet for mentorordningen er å bidra til at studenter tidlig blir sosialisert og integrert i det akademiske fellesskapet slik at de i større grad har forutsetninger for å fullføre og lykkes med studiene sine. Prosjektet er organisert med en styringsgruppe ledet av viserektor for utdanning og en bredt sammensatt prosjektgruppe. Det har vært tatt i bruk mange varianter av mentorordninger ved UiB, både med ansatte som mentorer og med viderekomne studenter. Enkelte fagmiljøer tilbyr en-til-en mentorering, mens andre har mentorordninger i grupper. Det er opp til det enkelte fakultet å finne modeller for mentorordninger som passer best ved fakultetet og de enkelte fagmiljøene.

Det Matematisk-naturvitenskapelige fakultet var først ute med sitt pilotprosjekt i 2019 og en påfølgende rapport om sine erfaringer. I mars 2020 ble [hovedrapporten om mentorordningen](#) ferdigstilt. Samtlige fakulteter har fra og med høsten 2020 en eller annen form for mentorordning. Fem av syv fakulteter har et mentortilbud for samtlige av førsteårsstudenter på lavere grad, mens to av fakultetene foreløpig ikke har rullet ut tilbudet til samtlige førsteårsstudenter. Tabellen nedenfor gir en skjematisk fremstilling av status i mentorprosjektet for høsten 2020.

Fak.	Status
KMD	Satt i gang pilotprosjekt organisert på fakultetsnivå. Ansatt 14 mentorer, og har et tilbud til alle nye studenter
SV	Organisert på instituttnivå med flere ulike løsninger, hovedsak bruk av seminarledere som mentorer. Ikke tilbud til alle ennå.
PF	Etablert mentorordning etter MN-modellen. Tilbud til alle førsteårsstudenter på lavere grad, ansatt 30 mentorer.
MED	Tre av fem institutter er i gang med mentorordninger, og de to siste er i gang f.o.m. 2021. Ansatt 15 mentorer, og ansetter snart koordinator for fakultetet.
MNF	Har nå tilbud om mentor til alle førsteårsstudenter på lavere grad, og har ansatt 64 mentorer i år.
JF	Arbeidsgruppeledermodellen er blitt deres mentorordning. Ansatt 60 mentorer.
HF	Etablert mentorordning etter MN-modellen. Ansatt 59 mentorer, og tilbud til alle førsteårsstudenter på lavere grad.

Andre tiltak

Fakultetene har gjennom flere år satt i gang tiltak for å øke gjennomføringen i studieprogrammene. Fakultetene har en tydelig forventning om at de tiltakene som blir satt i gang for å styrke studiekvaliteten (kap. 4) også vil bidra til å øke gjennomføringen på normert tid. Dette gjelder tiltak som styrker faglig og sosial tilhørighet til studiet, arbeidet med arbeidsrelevans i studiene og kvalitetsarbeid på programnivå. Det er også en klar forventning om at tettere faglig oppfølging vil bidra til høyere gjennomføringstall.

I fakultetenes studiekvalitetsmeldinger meldes det i tillegg om konkrete tiltak som er spesifikt rettet mot å styrke studiekvaliteten og dermed også gjennomføringen på normert tid. Det er større oppmerksomhet både på infrastruktur, utvikling av studieprogram, studentinvolvering og ikke minst mottak av nye studenter. Det rapporteres også at lederne har større oppmerksomhet på måltall for gjennomføring/kandidatproduksjon, studiepoengproduksjon og bedre utnyttning av studieplasser.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har en spesifikk satsing for å øke gjennomføring og studiepoengproduksjonen ved fakultetet. Fagmiljøene arbeider med større og mindre revideringer av sine emner og program for å følge opp tilbakemeldinger fra studenter, programsensorer og undervisere. Målet er å styrke kvaliteten, øke gjennomstrømmingen og å redusere frafall. Flere av instituttene har satt i gang kartlegging av studentenes utfordringer knyttet til gjennomføring for å skaffe et godt grunnlag for å utarbeide målrettede tiltak for økt gjennomføring. Det blir også jobbet med å synliggjøre arbeidsrelevans. Fakultetets arbeid for å øke gjennomføringen omfatter nå faglig-sosiale tiltak og tettere faglig oppfølging ved bruk av mentorer, undervisningsassistenter og mer studentnær undervisning i de første semestrene.

Fakultetet kan melde om en solid økning i antall studenter ved fakultetet fra 2016 til 2020, med nærmere 650 studenter, likevel har studiepoeng per student økt i samme tidsrom fra 43,3 til 47,4 studiepoeng per år.

Ved *Det medisinske fakultet* har tannpleieutdanningen hatt svake gjennomføringstall over en periode. Det ble derfor gjennomført et kartleggingsarbeid for å identifisere årsaker. Som et resultat av dette er det nå etablert en jevnere arbeidsbelastning og bedre tilpassede læringsutbyttebeskrivelser. I tillegg har en innsett at det var nødvendig å gi supplerende undervisning i matematikk, siden det her var et misforhold mellom det som var forventet kunnskap hos de nye studentene og opptakskrav.

Det humanistiske fakultet har nedsatt en arbeidsgruppe som har fått mandat. «*Kva er god undervisningskvalitet, sett frå ein HF-ståstad?*» Arbeidsgruppen gjennomførte samtaler med 15 undervisere fra ulike fagområder. En rapport ble presentert på et studiekvalitetsseminar i februar 2021, og funn fra denne undersøkelsen gir et godt grunnlag for en felles forståelse om hva studiekvalitet er ved fakultetet. Å skape denne felles forståelsen er viktig i det videre arbeidet og gir god inspirasjon og motivasjon, samtidig som kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsarbeidet blir styrket.

Ved *Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet* har mentorordningen vært en stor suksess for fakultetet. Totalt har 85 studenter vært knyttet til denne ordningen, noe som har vært avgjørende for å få til faglig og sosial integrering, særlig under pandemien. De fleste institutter har etablert forum for erfaringsutveksling og samhandling for undervisere. I tillegg har fakultetet etablert et «Team» for alle undervisere, der det arrangeres webinarer med relevant innhold. Generelt er kollegiale diskusjoner, deling og erfaringsutveksling om undervisning blitt mer vanlig ved fakultetet.

Det juridiske fakultet har gode gjennomføringstall for sine studenter, men erfarer at studentenes praksis/ trainee -forpliktelser ved siden av studiet tar en god del av studentenes tid. Det er også mange som søker permisjon i forbindelse med praksisår. Dette, kombinert med utbredt praksis med å gjenoppta eksamener, får konsekvenser for tallene for gjennomføring på normert tid. Fremtidige arbeidsgivere er dessuten mest opptatt av karakterer og i liten grad opptatt av hvor lang tid studentene har brukt på studiet.

Tallet på gjennomføring på normert tid har likevel økt de senere årene. Den totale studiepoengproduksjonen ved fakultetet, og antall studiepoeng per student, har vært rekordhøy i 2020.

Fakultetet arbeider med en ny studieordning for masterprogrammet i rettslære, dette vil innebære at flere småemner blir slått sammen til større emner, som igjen fører til færre eksamener. Dette sammen med mer bruk av bestått/ikke bestått vil bidra til å redusere eksamenspresset, og styrke gjennomføringen. Fakultetet vil videreføre «Bergensmodellen» med omfattende gruppe- og skrivearbeid, samtidig videreutvikle mer varierte vurderingsformer.

Videre forventes det at fakultetenes implementering av *KUSK* i løpet av 2020 skal få flere studenter gjennom studiet på normert tid. Den samme forventningen er knyttet til mentorprosjektet, når alle nye bachelorstudenter har tilbud om mentorer.

Fakultetene fremhever at *faglig-sosial tilhørighet* er viktig for gjennomføring. Alle fakultetene har nå fått faglig-sosialt areal til bruk for og organisering av studentene. Styrking av mentorordninger, seminarer og studentaktiv undervisning er viktige tiltak for å øke den faglig-sosiale tilhørigheten. Flere av fakultetene gjennomførte i 2020 ytterligere tiltak. Tall fra studiebarometeret viser at det er stor forskjell hvor mye tid studenter ved ulike fakultet bruker på studiene. Dette kan også i noen grad være med å forklare ulik gjennomføring på normert tid.

4. Status for studiekvalitetsarbeidet i 2020- og prioriteringer for 2021 Kvalitetsarbeidet

a. Oppfølging av handlingsplan for Kvalitet i utdanning

UiBs Handlingsplan for kvalitet i utdanning (2017-2022) er styrende for UiBs arbeid med studiekvalitet. Samtlige av fakultetene har egne prosesser for å følge opp denne. Alle temaene som blir tatt opp under kapittel 5 inngår direkte eller indirekte som målsettinger eller tiltak i handlingsplanen.

Ett av tiltakene i handlingsplanen er å *implementere og videreutvikle ordninger for individuell merittering og for anerkjennelse av undervisningsmiljø innen 2021.*

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har vært et foregangsfakultet når det gjelder etablering av meritteringsordning for fremragende undervisere. Fakultetet utlyste i 2020 ordninger med fremragende undervisere for tredje gang, og har i tillegg etablert pedagogisk akademi, som samler de meritterte underviserne til et fakultetsvis nettverk. *Det samfunnsvitenskapelige fakultet* tildelte for første gang i 2018 status som fremragende undervisere til fire av sine undervisere. *Det humanistiske fakultet* og *Det juridiske fakultet* hadde utlysning og tildelte status som meritterte undervisere i 2019, *HF* også i 2020. *Fakultet for kunst, musikk og design* har tildelt sin første status som fremragende underviser i 2020. *Det medisinske fakultet* har i 2021 gitt status som merittert underviser til 6 undervisere ved fakultetet. Det psykologiske fakultet hadde første utlysning i 2020 og har nå tre meritterte undervisere. Neste utlysning var i 2021 med tildeling i 2022.

Studenters suksess i høyere utdanning startet opp som et nasjonalt treårig prosjekt i perioden 2017-2019, og ble forlenget i 2020. Prosjektet er initiert ved UiB og skal bidra til at universitet og høyskoler kan drive et systematisk arbeid for å sikre at flere studenter fullfører sin utdanning og oppnår en grad. Prosjektet jobber for å fremme samarbeid og innsikt på tvers av institusjoner, fag og profesjon.

b. Økt volum på varierte og studentaktive undervisnings- og vurderingsformer

Å arbeide systematisk mot helhetlige studieprogram med godt *samsvar mellom læringsutbyttebeskrivelser, undervisning, læringsaktiviteter og vurderingsformer*, står sentralt i UiBs handlingsplan for kvalitet i utdanning. Likeledes står målsettingen om at det i alle studieprogram skal gjøres bruk av *studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer som fremmer læring*. Begge tiltakene er formulert som krav i studietilsynsforskriftens §2-2 som omhandler akkreditering av studieprogram.

Tilbakemeldingene fra fakultetene viser at det også i 2020 har blitt jobbet med å øke volumet i studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer. Studiekvalitetsmeldingene gir et inntrykk av at det er økt oppmerksomhet rundt dette i fagmiljøene.

Det juridiske fakultet har vedtatt en ny studieordning som skal innføres i 2021. Målet for arbeidet er å gjennomføre en faglig oppdatering av studiet, samt å ha en gjennomgang av lærings- og vurderingsformer. Rammene for den nye studieordningen er fastsatt. I fjor ble det jobbet med lærings- og prøvingsformer. Arbeidet har medført at det nå blir langt større variasjon i prøvingsformer på studiet, spesielt i det første studieåret der det også er gjort grep for å forebygge karakterpresset blant studentene. I 2020 blir det jobbet med emnebeskrivelsene. Det er også jobbet med revisjon av programmets læringsutbytte og hvordan det enkelte emne og studieår skal ta ansvar for at de ulike delene av programmets læringsutbytte – også de

generiske ferdighetene og kompetansene – oppnås. Ny revidert studieordning implementeres fra høsten 2021.

Det humanistiske fakultet melder at flere institutt har arbeidet med utvikling av digitale læringspakker, noe som resulterte i Ugleprisen i 2020 til underviser på russisk. Også exphil har utviklet gode digitale arbeidspakker som «Argumentasjon som ferdighet» med støtte fra Diku. Videre arbeides det med tiltak som skal stimulerer til studentaktiv læring, herunder arbeid med redesign av BA i engelsk. Arbeidsrelevans har blitt inkludert som tema i mentorordningen, og var ett av hovedtemaene på fakultetets seminar om utdanningskvalitet i februar 2021.

Det psykologiske fakultet skriver i sin studiekvalitetsmelding at i 2020 har fakultetet arbeidet med å innpasse og harmonisere det «nye» kvalitetssystemet med eksisterende kvalitetsarbeid som er forankret i både fakultetet og instituttene. Det oppleves som krevende å få sammenheng i allerede eksisterende kvalitetsprosesser og det nye kvalitetssystemet. Likevel, alle institutter melder at det jobbes godt med kvalitetsarbeidet, hva som fungerer godt med studieprogrammene, og hva slags utfordringer som finnes.

Det medisinske fakultet har mange emner, særlig innen profesjonsutdanningene, som er naturlig studentaktive gjennom klinisk praksis og praktiske øvelser. «OSKE-eksamen» er et tiltak ved fakultetet der studentene på legestudiet blir testet på ulike ferdigheter ved ulike stasjoner der både skuespillere og reelle pasienter møter kandidatene. Fakultetet har satset stort på digitalisering av utdanningen og har investert stort i innovative læringsprogrammer for flere fag og temaer. I løpet av 2021 vil fakultetet ferdigstille en læringslab for anatomi og fysiologi der både analoge og digitale læremidler vil bli tatt i bruk, også VR. Til sammen er det investert nærmere 6 millioner i ny teknologi i studieåret 2020/21.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet, har lenge hatt stort fokus på å få på plass mer studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer. Flere av emnene ved fakultetet har i tillegg et høyt innslag av studentaktiv undervisning gjennom laboratoriearbeid og gjennom feltarbeid og ekskursjoner. Fakultetet har videre opprettet underviserforum for undervisere ved instituttene, som brukes til erfaringsdeling og til faglige diskusjoner på elementer som kan bedre undervisningen og som kan bringe frem ideer som kan prøves ut i undervisning og vurdering. Fakultetet har i 2020 vedtatt at hvert institutt skal ha en utdanningsleder som har et overordnet og koordinerende ansvar for alle studieprogram og emner ved instituttet, og inngår i ledergruppen på instituttet.

Samtlige av instituttene ved *Det samfunnsvitenskapelige fakultet* har erstattet noen av forelesningene med mer studentaktive læringsformer. Av andre tiltak nevnes ansettelse av koordinator som skal ha som særlig oppgave å innarbeide studentaktiv læring og mer akademisk skriving og lesing i ett emne, prøve ut oppgaveløsning i seminargruppene og utprøving av andre vurderingsformer. I tillegg blir det satset på gruppearbeid og seminarer, og diskusjonsforum. Fakultetet har videre god erfaring med regelmessige frokostseminarer med temaet problembasert læring. Fakultetet erfarer at dette er en god arena for erfaringsutveksling. Ressurspersoner fra andre fakulteter blir også bedt om å bidra inn i seminarene.

Ved *Fakultet for kunst, musikk og design* er studentaktive undervisningsformer den mest vanlige form for undervisning og veiledning der faglig progresjon skjer i tett samarbeid mellom student og underviser. Variasjon ivaretas i den enkeltes undervisning og veiledning, med tilpasninger for den enkelte student. Fakultetet vil likevel peke på at det kreves lengre tid å utvikle nødvendig kompetanse og driv i fagmiljøene for at alle funksjonene-, og det systematiske kvalitetsarbeidet skal fungere tilfredsstillende i alle ledd. I dag er det i hovedsak studieadministrasjonen som initierer fagmiljøenes bidrag i kvalitetsprosessene.

Flere fakulteter melder at det å søke om midler eksternt til prosjekter som skal styrke utdanningskvalitet, bidrar til økt oppmerksomhet på arbeid med studiekvalitet i fagmiljøene. En

erfaring er at denne effekten kan vedvare også i de tilfellene der fagmiljøet ikke får midler til det omsøkte prosjektet. For eksempel ved Institutt for fremmedspråk har arbeidet med SFU-søknad ført med seg et stort fokus på utdanningskvalitet, og det er gjennomført en rekke tiltak for å videreutvikle undervisningsformer og -kvalitet på studiene. Det å delta i utlysingsrunder i forbindelse med studiekvalitetsprosjekter bør derfor fortsatt være en viktig målsetting framover.

c. Tilrettelegging av lokaler til varierte og studentaktive undervisningsformer

Det strategiske arbeidet med utvikling av det fysiske læringsmiljøet har fulgt opp anbefalingene fra rapporten *Fysiske læringsarealer for fremtiden (2018)*. En halv stilling har i 2020 vært satt av til å koordinere dette arbeidet.

Flertallet av UiBs undervisningsrom har innredning og AV-utstyr som legger opp til lærerstyrte presentasjoner. For å bidra til mer varierte og studentaktive undervisningsformer benyttet UiB nedstegningen av undervisning på våren 2020 til å se nærmere på 110 undervisningsrom. Alle disse ble innredet og fotografert med tre forskjellige pedagogiske oppsett «Grupper, Forelesning, Plenum» og plakater med bilder av oppsettene hengt opp i rommene og lagt ut i rombestillingssystemet. Undervisningsrommene ble definert som *Fleksible læringsarealer* der de tre innredningene er likeverdige standardoppsett i rommene. Nye funksjonsbeskrivelser for innredning og AV-utstyr for *Fleksible læringsarealer* ble også utformet og skal bidra til at undervisningsrom legger godt til rette for studentaktive læringsformer ved nybygg og oppgraderinger. Oppgraderinger som EIA og IT avdelingen har gjort i mange undervisningsrom i 2020 har forsøkt å følge opp prinsippene for *Fleksible læringsarealer*. *Utfordringene med å raskt digitalisere undervisning slik at studenter kan følge med hjemmefra under Covid-pandemien har imidlertid gitt et hovedfokus på tekniske løsninger i undervisningsrommene for å digitalisere Forelesningssituasjonen.*

UiB har i 2020 tatt i bruk flere helt nye læringsarealer spesielt tilrettelagt for studentaktive læringsformer. Nyåpnete ALREK har slike arealer og Høyteknologisenteret har fått to nye aktivitetsbaserte undervisningsrom. Den pågående ombygging av Ulrike Pihls hus vil gi rom spesielt tilrettelagt for studentaktive læringsformer i 2021.

En av målsettingene i rapporten er å *oppgradere de mange uformelle læringsarealene slik at studentene velger å bruke campus til studier når de ikke har undervisning. Det må finnes godt utformede plasser til både samarbeid og individuelle studier.* I nyåpnete *Bibliotek for samfunnsvitenskap, musikk og psykologi* har studentene fått gode steder for både samarbeid og individuelt arbeid. Tilsvarende oppgradering av HF biblioteket ble planlagt i 2020 og igangsatt vår 2021. Ulrike Pihls hus vil gi gode uformelle læringsarealer for SV studentene gjennom ombyggingen som er i gang. Det psykologiske fakultet planla i 2020 og bygger nå om det tidligere biblioteket i Christies gate 12 til nye formelle og uformelle læringsarealer. Det juridiske fakultet planla i 2020 og bygger nå nye uformelle læringsarealer som spesielt skal støtte samarbeidslæring i 3. og 4. etasje i nye jussbygget. I Allegaten 70 på MN-fakultetet ble det i 2020 prosjektert nytt studentaktivt læringsareal i det gamle *Biblioteket* med uformelle læringsarealer i direkte tilknytting. Manglende finansiering har foreløpig satt dette prosjektet på vent.

Digital undervisning

Koronasituasjonen medførte at campus ble stengt i mars 2020, noe som resulterte i at undervisningen måtte "hel-digitaliseres" over natten. 118 av våre undervisningsrom ble tilrettelagt for videonotat/strømming for økt fleksibilitet i koronasituasjonen. Dette undervisningsformatet vil bli evaluert. Erfaringene fra dette arbeidet blir et viktig

kunnskapsgrunnlag for det videre arbeidet med å utvikle digitale og studentaktive læringsformer. Flere fakulteter framhever erfaringene fra våren 2020 med digitalisering av undervisning som noe positivt som de ønsker å bygge videre på i årene framover.

Det humanistiske fakultet samler i ettertid inn dokumentasjon om hvilke undervisnings- og vurderingsformer som har vært i bruk ved fakultetet i denne situasjonen, og hvordan dette har fungert. Dette vil også gi et grunnlag for å vurdere verdien av de mer tradisjonelle undervisningsformene som er og fortsatt vil være i bruk ved fakultetet.

d. Støttesystem for kvalitetsarbeid

Som en del av kvalitetsarbeidet ved UiB, startet det i 2019 opp et prosjekt som skal innføre digital støtte for å forenkle og dokumentere arbeidsflyten i utvalgte beslutningsprosesser innenfor studiekvalitetsarbeidet. Målet er å ta i bruk et NTNU-utviklet system for dette. Høsten 2020 skal prosjektet sammen med fakultetene kartlegge lokal praksis rundt de aktuelle prosessene, med mål om å optimalisere arbeidsflyt med systemstøtte. Samtidig gjenopptar vi dialogen med NTNU. En tredje delaktivitet er å kartlegge behov for helhetlig porteføljestyling av det totale studietilbudet ved UiB.

Prosjektet er forsinket som følge av koronasituasjonen. Forventet pilotering av systemet er nå studieåret 2021/22 med implementering året etter i henhold til justert fremdriftsplan.

e. Arbeidslivsrelevans og praksis

Studiebarometeret viser en lav skår for arbeidsrelevans ved flere av fakultetene, særlig innenfor disiplinlagene. Tydeliggjøring av hva man kan jobbe med etter endt utdanning er viktig i rekrutteringsarbeidet. Det er også en viktig motivator for gjennomføringen av påbegynt studie. Flere av fakultetene oppgir derfor synliggjøring av studienes arbeidsrelevans som et viktig satsningsområde.

Med arbeidsrelevans menes her de planlagte aktiviteter i utdanningene som skjer i samhandling med arbeidslivet. Eksempler kan være praksis, oppgaver utført på campus på bestilling fra arbeidslivet, institusjonsbesøk, bedriftsbesøk, arbeidslivsrepresentanter inn i undervisningen, og andre måter å synliggjøre utdanningenes arbeidsrelevans på, enten rettet mot studentene eller mot arbeidslivet. Flere av fakultetene nevner i sine meldinger at det er satt i gang slike tiltak i 2019 og 2020.

Det er tilbud om arbeidsrelevans, herunder praksis, ved alle fakultetene, men i ulik utstrekning. En del av fakultetene har obligatoriske krav om praksis og/eller ferdighetstrening, laboratoriearbeid, tokt, mv. integrert i studiene. Dette gjelder særlig studieprogrammer ved Det medisinske fakultet, Det psykologiske fakultet og Fakultet for kunst, musikk og design, og i en del av studieprogrammene ved Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet.

Det jobbes på både sentralt- og fakultetsnivå med å legge til rette for å få et større volum på arbeidsrelevans i utdanningene. Behovet for volumøkning er størst innen disiplinlagene, selv om vi har sett et økende antall arbeidslivsordninger innen disse fagene.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet melder at to av instituttene, Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, arbeider konkret for å tilby emner med tema som er arbeidslivsrelevante, mens Sosiologisk institutt ønsker å styrke arbeidslivsrelevansen ved å utvikle oppgaver til studentene som gir dem trening i å bruke faget på aktuelle problemstillinger. Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap har i tillegg utviklet et emne som inkluderer besøk av alumner og der studentene besøker bedrifter.

Fakultet arbeider for å få til flere bedriftsmøter og vil også bruke alumnikontakter for å få kontakt med arbeidslivet. Videre hjelpe studentene til å forstå sin verdi på arbeidsmarkedet og de vil samarbeide mer med NAV gjennom en rammeavtale.

Det matematisk- naturvitenskapelige fakultet har ambisiøse planer for arbeidsrelevans i sine studier, og har i prosjektet Generiske ferdigheter en målsetting om å integrere praksis i alle studieprogram ved at alle bachelorprogram og de 5-årige studieprogrammene skal ha et utviklingssemester der studentene blant annet kan velge å dra på utveksling, ta praksisemne eller innovasjonsemne. Fakultetet har ansatt en arbeidslivskoordinator som også skal arbeide med innovasjon. Det er også et mål å få mer praksis inn på siv.ing. -utdanningene. Studentene har planer om å arrangere to bedriftsbesøk denne høsten. Fakultetet har noen utfordringer i forhold til instrumentering og ressurser, dette setter noen begrensninger i forhold til hvor det er mulig å få til praksissamarbeid.

Det humanistiske fakultetet har mottatt insentivmidler for å implementere arbeidslivsrelevans i mentorordningen. Resultatene fra arbeidet vil ligge til grunn for fakultetets videre satsning med arbeidsrelevans. Redesign av lektorutdanningen er også et viktig element i mer og bedre kontakt med arbeidslivet. Her vil en få til et tettere samarbeid med praksisskoler/steder.

Fakultet for kunst, musikk og design melder at fakultetets samarbeid med KODE gir en kobling mot arbeidsrelevans for de skapende fagene. I tillegg har Griegakademiet et relativt stort marked når det gjelder arbeidsrelevans, det samme gjelder for design. Når det gjelder musikk, er det her mer organiserte løsninger for praksisplasser. Masterprogrammet i Skapende kuratorpraksis har samarbeid og kontakt med gallerier og kunstmuseer i inn -og utland. Her søker studentene med et konkret utstillingsprosjekt som utvikles gjennom studiet.

Det juridiske fakultet skriver at jusstudiet i utgangspunktet er et praktisk rettet studium. I tillegg tilbyr fakultetet praksis i fem av emnene. Videre er det nå satt ned en arbeidsgruppe som skal utrede om og eventuelt hvordan praksis kan integreres bedre eller på andre måter i studiet enn det som blir gjort i dag. I den nye studieordningen som starter opp høsten 21 vil det bli lagt mer vekt på praksis, og utveksling vil bli mulig også i det 3. året i tillegg til det 5.

Det psykologiske fakultet har ansvar for den pedagogiske delen av lektorutdanningen, og ser klart et behov for tettere og bedre kontakt med praksisskolene og skoleeier. Fakultetet er nå i ferd med å ansette en arbeidslivskoordinator som skal ha et ansvar for praksisplasser i de studieprogram der dette er obligatorisk. Fakultetet samarbeider her med UNIT som har en nasjonal rolle i arbeidet med å få til en portal for praksisplasser i arbeidslivet.

Fellestiltak for økt arbeidsrelevans

På sentralt nivå har UiB arbeidet med å inngå overordnede avtaler med store aktører om samarbeid om praksis og arbeidsrelevans i disiplinutdanningene. Det er signert overordnet avtale med NAV og Helse Bergen, og det er prosesser på gang med å inngå avtaler med andre store arbeidslivsaktører i Bergensregionen. Det også opprettet en arbeidsgruppe for å se på konkrete samarbeidsområder med aktør der overordnet avtale allerede eksisterer.

Ved UiB ble det våren 2020 opprettet et administrativt nettverk for økt arbeidslivserfaring ved UiB og det er oppnevnt *arbeidslivskontakter* fra hvert fakultet. Nettverket skal sikre gode prosesser internt, på fakultetene- og tverrfakultært, og bidra til oppfølging av institusjonsavtaler. UiB er i en prosess med å utvikle en oppgaveside der problemstillinger fra arbeidslivet kan brukes i eksempelvis bachelor- og masteroppgaver. Det tas utgangspunkt i en eksisterende samleside ved Utdanning i Bergen, og ressurspersoner fra sistnevnte i tillegg til nettverket med arbeidslivskontakter er inkludert i denne prosessen.

Arbeidslivsportalen (utviklet av UNIT) vil redusere manuelt arbeid og gjøre informasjonsflyten mellom UiB, praksissted og kandidat bedre. Vi planlegger oppstart av et implementeringsprosjekt for de fakultetene som har utdanninger med obligatorisk praksis våren 2021. Medisinutdanningen vil være første fakultet ut i implementeringen der også behovene for systemstøtte for praksis ved fastlegekontorene vil testes ut. Øvrige profesjonsutdanninger ved

Det medisinske- og Det psykologiske fakultet vil følge deretter. Implementeringen forventes gjennomført høsten 2021.

f. Utvikling, innreisende og utreisende studenter

I siste rapport (april 2021) fra DIKU om Erasmus+ kan vi lese:

I perioden 2014-2020 har UiB oppnådd høye mobilitetstall både for innkommende og utgående studenter. Videre viser institusjonen aktiv deltagelse innenfor global mobilitet, med en bred portefølje over hele verden. UiB har involvert seg i 20 strategiske partnerskap, og har skaffet seg erfaringer i de sentraliserte tiltakene Fellesgrader og Jean Monnet. I 2019 fikk UiB status som Europeisk universitet og inngår i den europeiske universitetsalliansen ARQUS. Det er positivt at UiB deltar i pilotordningen Europeiske universiteter, som kan virke som en katalysator for den generelle deltagelsen i Erasmus+ og for synergier med Horisont Europa.

Som et resultat av korona, kansellerte de fleste universitetene i Norge inn- og utveksling høsten 2020. Ved UiB har vi forsøkt å opprettholde studentutveksling også under pandemien og sendte ut i underkant av 70 studenter til læresteder i Europa i 2020, og har ca. 400 innkomne utvekslingsstudenter. Også studieåret 2021/22 vil være preget av restriksjoner knyttet til pandemien, og vil dermed føre til færre utvekslingsstudenter.

I de senere årene har ca. 25 % av studentene reist på utveksling, og målsetningen er å øke dette ytterligere.

På sikt vil UiB jobbe for å rulle ut *forventet utveksling* i alle studieprogram, noe som defineres som følger:

- Utveksling er normalen og en forventet aktivitet. Det er en integrert del av studieprogrammet og er et faglig og administrativt tilrettelagt mobilitetsvindu i studieplanen.
- Ønsker studenten heller å bli hjemme, skal likevel internasjonalisering være en del av læringsutbyttet, men på en annen måte enn for de som reiser på utveksling.

5. Insentivmidler og ekstern finansiering

Som et ledd i å øke gjennomstrømming i studiene, lyste UiB i 2019 ut insentivmidler. I alt 10 prosjekter fikk tildelt til sammen 1,8 mill. Midlene skal brukes til prosjekter som er nyskapende i tråd med UiBs strategiske satsninger eller som bidrar til å nå nasjonale mål om studiekvalitet og gjennomføring. I tillegg var satsningsområdene for 2019 prosjekter som fremmer praksisordninger og nyteknisk om praksisnær læring, tiltak som styrker mentorordningen, utprøving av nye vurderingsformer og tiltak som fremmer studentaktiv læring.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) ble offisielt åpnet 27. august 2021. Her inngår Diku som ble opprettet som direktorat i 2018. Her inngår en portefølje av programmer der en kan søke støtte til ulike undervisningstiltak. Fagmiljøene ved UiB deltar aktivt i aktuelle søknadsprosesser, og har fått god uttelling. I 2019 stod Diku for utlysingen av Sentre for fremragende undervisning (SFU), som tidligere var forvaltet av NOKUT. To fagmiljøer ved UiB søkte om senterstatus, hvorav det ene fikk status: iEarth – Centre for integrated earth system science education. Senteret, som er forankret ved Institutt for geovitenskap, fikk tildelt 36 mill fordelt over fem år og startet opp i 2020. UiB har etter dette to sentre for fremragende utdanning. BioCEED fikk tildelt statusen i 2014.

Institutt for geovitenskap har fått Olav Thon-pris for «Marin kompetanse for det 21. århundret. En ny visjon for utdanning i maringeologi og paleoseanografi». Vider fikk instituttet også DIKU-midler til «Bærekraftig utvikling og klimahandling». *Institutt for fysikk og teknologi* har fått støtte fra DIKU for studentaktiv læring; «Prinsippbasert aktiv undervisning for sterkere fysikk- og

ingeniørstudenter». Også *Matematisk institutt* har fått støtte til utvikling av programmer i matematikk og statistikk.

HF fakultetet fikk tildeling gjennom «Kompetanse for kvalitet» til følgende fagområder: engelsk, norsk, fransk, spansk og tysk. «Tolking i offentlig sektor» et samarbeidsprosjekt med Høgskolen på Vestlandet fikk tildelt midler fra KD.

Det medisinske fakultet har også mottatt støtte fra Diku i 2020, her kan nevnes FREMFRAM som ble tildelt midler for 2021-23 knyttet til utdanning i farmasi. PROFMED mottok 5 millioner til legeutdanningen. Prosjektet FRONESIS mottok 20 millioner til å bedre veiledning for medisinstudenter på fastlegekontor. Et mål her er å skape økt rekruttering av praksisplasser til fastlegepraksis.

Diku har hatt en ny utlysning innen Program for studentaktiv læring i 2020. I oktober 2020 kom den gledelige meldingen om at UiB fikk tildelt i alt 6 av de 14 prosjektene. Hvert av prosjektene fikk tildelt rundt kr. 5 mill, for å utvikle nyskapende undervisnings- og vurderingspraksis.

Diku mottok i denne runden i alt 86 søknader, så dette er et usedvanlig godt resultat for UiBs vedkommende. De seks innvilgede prosjektene er fordelt på fem av våre fakulteter, noe som tyder på at kvalitetsarbeid i utdanningene har et stort fokus i hele bredden av UiB.

Eksternfinansierte midler knyttet til prosjekter med kvalitetsutvikling av utdanningene som målsetting, har hatt en stor økning de siste årene. Både denne tildelingen til UiB og øvrige tildelinger de senere årene, viser at UiB har respondert raskt og klarer å gjøre seg nytte av eksternfinansierte midler i sitt arbeid med utdanningskvalitet. Dette er i overensstemmelse med UiBs utviklingsavtale med KD, der et av punktene er at UiB skal øke sin deltakelse og uttelling i nasjonale konkurransearenaer for studiekvalitet.

I tillegg til DIKU-prosjekter som er tildelt fagmiljøer ved UiB, nevner også noen av fakultetene at de står som bidragsyttere inn i prosjekter som er tildelt fagmiljøer ved andre institusjoner. For eksempel samarbeider Det juridiske fakultet med sitt søsterfakultet ved UiO om flere prosjekter. Videre har UiB fått innvilget støtte til tre Erasmus+ strategiske partnerskap i 2020 og har koordineringsansvar for disse, dette er: SLATE/Psykologi, Geografi/Systemdynamikk og Global Helse.

6. Planer for programrevisjoner- status ekstern fagfellevurdering

Ifølge systembeskrivelsen for kvalitetssystemet, skal det årlig utarbeides kortfattede egenerveringene på emne- og programnivå. Disse ligger til grunn for instituttenes og fakultetenes studiekvalitetsmeldinger.

Videre skal det gjennomføres mer grundige emneevaluering av alle emner hvert 3. år, og alle studieprogrammer minst hvert 5. år. Etter gjennomført programevaluering skal de fakultetsvise studiekvalitetskomiteene, vurdere og ta stilling til om programevalueringen dokumenterer at NOKUTs studietilsynsforordning er fulgt i studieprogrammet, og dermed om programmet kan reakkrediteres. Kravet om reakkreditering av evaluerte studieprogram ble innført fra og med 2020.

Alle fakultetene har laget planer for emneevalueringer og for programevalueringer for årene framover. De fleste fakultetene skriver at de er i gang med programevalueringene etter ny mal i 2020. Alle fakultetene har gjennomført emneevalueringer i 2019 og 2020.

Systembeskrivelsen setter også krav om at alle studieprogram skal ha oppnevnt en ekstern fagfelle. Den eksterne fagfellen skal skrive årlige rapporter etter mandat gitt av programstyret, og rapporter fra fagfellene skal omtales i programevalueringene.

Kravet om fagfelle ser ut til å bli godt ivarettatt ved fakultetene, men det er usikkert om alle fagfellene leverer årlige fagfellerapporter om studiekvalitet. Enkelte fakulteter ser ut til å ha gode

rutiner for oppfølging av dette. Andre fakulteter melder at det er levert inn fagfellerapporter i kun en del av studieprogrammene. Rapporter fra ekstern fagfelle er en viktig del av kvalitetssystemet, så det er viktig at manglende levering av rapporter blir fulgt opp ved alle fakulteter. Dette vil bli fulgt opp av studieavdelingen. Videre er det også viktig at alle evalueringer på alle nivå legges inn i Studiekvalitetsbasen, bare slik kan en få dokumentert det omfattende kvalitetsarbeidet som gjøres på institutter og fakultet. Denne basen er også tilgjengelig for studenter og alle ansatte som dermed får innsikt i det kvalitetsarbeidet som gjøres ved universitetet. Det etterlyses også bedre funksjonalitet for basen, slik at det blir enklere å gjenfinne dokumenter og restanser, og basen må bli mer synlig på relevante plattformer. Dette vil bli fulgt opp i prosjektet «Støttesystem for kvalitetsarbeid».

7. Søknader om oppretting av nye studieprogram

Tverrfakultært

- Masterprogram i bærekraft. Samarbeid mellom Det humanistiske fakultet (ledet av SVT v/HF) og institutter ved Det matematisk vitenskapelige fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet.
- *Executive master i kommunal ledelse* er et 5-årig integrert masterprogram i samarbeid med Det samfunnsvitenskapelige fakultet og Det psykologiske fakultet.

Det psykologiske fakultet

- *Masterprogram i spesialpedagogikk* (Institutt for pedagogikk)
- *Executive master i kommunal ledelse* i samarbeid med Det juridiske fakultet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

- Et program ved institutt for geografi (EVU) innen samfunnsplanlegging. Dette er et samarbeid med fagmiljø ved UiA og NTNU.
- Ved institutt for informasjons- og medievitenskap er det utarbeidet et tilbud for journalister (EVU).

Det juridiske fakultet

- Samarbeider med kystvakten/forsvaret for å utvikle et utdanningstilbud som kan gi bedre karrieremuligheter og beholde dyktige folk i forsvaret.
- Sammen med UiO arbeides det med å opprette et nytt emne i kunstig intelligens.

Det medisinske fakultet

- *Vestlandslegen* er den store satsingen ved fakultetet, dette innebærer et samarbeid om legeutdanningen der alle helseforetakene på Vestlandet er med. Utdanningen er delt mellom Bergen, Stavanger, Fonna og Førde. Første ordinære opptak vil tidligst skje i 2023.
- *Helselederlinjen* Dette er et nytt nasjonalt tilbud med betydelig potensiale for å promotere både fakultetet og universitetet.

Nedlegging av studieprogram fra 2021

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

- *Bachelorprogram i politisk økonomi* (tverrfaglig program)
- *Bachelorprogram i IKT*

8. Planer om oppretting fra 2022 eller senere

Det humanistiske fakultet:

- Master i kinesisk med første opptak i 2022 (forutsetter vedtak i fakultetsstyret).

- Treårig bachelorprogram studieprogram i Politics, Philosophy and Economics, i samarbeid med SV. Utvikling av programmet vil kunne skje i 2022 med første opptak i 2023. Forutsetter ressurser/studieplasser.
- Ved institutt for fremmedspråk har det vært jobbet langsiktig for oppretting av en MA i japansk. Utvikling av søknad aktuelt i 2022/2023.

Det psykologiske fakultet

- Det er etablert ett masterprogram i spesialpedagogikk med oppstart høsten 2021.
- Fakultetet bidrar inn i arbeidet med å utrede mulighetene for nye tverrfaglige studieprogram innen IKT.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet:

- *Masterprogram i spillstudier* («game studies»). Et samarbeid mellom forskningsmiljøer innenfor dataspillforskning ved Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (HF), er under planlegging. Det planlegges en søknad om opprettelse i 2022.
- *Nordic Master programme in Migration and Integration*. Institutt for sosialantropologi sammen med Universitetet i Roskilde (RUC) har fått tildelt støtte fra Nordisk Ministerråd til utvikling og drift av et felles masterprogram, Nordic Master in Migration and Integration (NOMAD-MI). Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har i møte juni 2021 støttet opprettingen av programmet
- *PPE*. Et studieprogram i skjæringspunktet mellom filosofi, statsvitenskap og økonomi (PPE) er under planlegging i samarbeid med HF-fakultetet.

Det medisinske fakultet:

- Femårig masterprogram i kiropraktikk. Opprettelsen forutsetter at det tildeles tilstrekkelige ressurser.

9. Oppsummering og satsninger for 2020/2021

På bakgrunn av ovenstående, vil det i 2020/2021, satses særlig på følgende tiltak for å styrke studiekvaliteten og for å øke gjennomstrømming på normert tid:

- Fortsatt satsning på studentaktive og varierte undervisningsformer, samt kompetanseoppbygging av undervisere og fortsatt fokus på infrastruktur som legger til rette for studentaktive undervisningsformer.
- Følge opp og videreføre gjennomføringsprosjektene, herunder *KUSK*, arbeidet i styringsgruppen for gjennomføringsprosjektet samt mentorprosjektet. Erfaringer fra disse skal ligge til grunn for det videre arbeidet med gjennomføring på normert tid.
-
- Legge til rette for NOKUT-tilsynet i 2022 og styrke kvalitetsarbeidet gjennom å forberede innføring av digitalt støttesystem, etter modell fra NTNU, for tre av fire sentrale prosesser; **studieplanrevisjon, emneevaluering, programevaluering** og programportefølje.
- Sikre at det er oppnevnt eksterne fagfeller i alle studieprogram, og påse at de leverer årlige rapporter i studiekvalitetsbasen, og at rapporter fra emne- og programansvarlige blir levert og fulgt opp.
- Deltakelse i utlysingsrunder i forbindelse med studiekvalitetsprosjekter bør fortsatt være en viktig målsetting framover.
- Sikre at kvalitetssystemet er kjent og tatt i bruk i hele organisasjonen, og sørge for at ansatte med roller i kvalitetsarbeid har god kjennskap til systemet og egen rolle i dette.
- Utvikle kvalitetsbasen til å bli et bedre verktøy i kvalitetsarbeidet, og gjøre basen lettere tilgjengelig og synlig.